

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van nadere regels voor de opmaak, de vaststelling en de herziening van ruimtelijke beleidsplannen en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering in het kader van de regeling van de ruimtelijke beleidsplanning

1. SITUERING

Op 9 februari 2018 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van nadere regels voor de opmaak en de vaststelling van ruimtelijke beleidsplannen principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, gelast over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State (VR 2018 0902 DOC.0118).

2. BESPREKING VAN HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Advies 62.982/1 van de Raad van State van 16 maart 2018 gaat als bijlage 3 en geeft aanleiding tot volgende opmerkingen en aanpassingen.

- De volgens randnr. 3.2 in de aanhef ontbrekende rechtsgronden worden toegevoegd
- De in randnr. 4 voorgestelde verwijzingen naar relevante decreetsbepalingen worden gedeeltelijk opgenomen.

Waar een één-op-één-relatie bestaat tussen de decreetsbepaling en de uitvoeringsbepaling, is een uitdrukkelijke verwijzing naar de relevante decreetsbepalingen opgenomen. Zo wordt bijvoorbeeld in de artikelen die in detail handelen over de procesinformatie die gewest, provincies en gemeenten moeten bijhouden, verwezen naar de respectieve decretale artikelen die voor elk niveau de verplichting bevatten om procesinformatie bij te houden.

Waar geen één-op-één-relatie bestaat tussen de decreetsbepaling en de tekst in het uitvoeringsbesluit, is geen verwijzing naar de decretale tekst opgenomen. Daar kan immers niet de vermelde verwarring ontstaan over de bron van de norm (decreet dan wel uitvoeringsbesluit). Zo bijvoorbeeld verplicht de VCRO de adviesraad te raadplegen in verschillende fases van het opmaakproces van een ruimtelijk beleidsplan. Daar waar het uitvoeringsbesluit voorafgaand aan de voorlopige vaststelling van het plan en tijdens het openbaar onderzoek over het plan een adviesvraag aan de adviesraad verplicht, lijkt het ons niet aangewezen om telkens opnieuw naar de decretale bepaling te verwijzen. De betrokken artikelen in het uitvoeringsbesluit vormen 'uitvoering' in de eigenlijke zin van het woord, en dan volstaat het om in de aanhef van het uitvoeringsbesluit de rechtsgrond te vermelden.

- De in randnr. 5 voorgestelde uitbreiding van het opschrift wordt gevolgd.
- De in randnrs. 6.1, 6.2, 7, 11.1, 11.2, 12.1, 12.2 en 14 tot en met 20 voorgestelde terminologische wijzigingen, specificaties en aanvullingen worden doorgevoerd.

- Het in randnrs. 8.1 en 8.2 gedane voorstel om een rechtsgevolg te verbinden aan het overschrijden van de termijn voor de definitieve vaststelling van ruimtelijke beleidsplannen en -kaders wordt niet gevolgd.

De vaststellingstermijnen voor integrale ruimtelijke beleidsplannen en -kaders zijn termijnen van orde. Dat was ook het geval bij de ruimtelijke structuurplannen. Anders dan bij ruimtelijke uitvoeringsplannen sorteren de voorlopig vastgestelde ruimtelijke beleidsplannen of -kaders geen rechtsgevolgen, zodat er wat dat betreft geen reden is om een vervaltermijn te stellen die zorgt dat de betrokken rechtsgevolgen verdwijnen. Uiteraard geldt wel wat steeds geldt bij termijnen van orde, namelijk dat een overschrijding van de termijn beperkt moet zijn en dat er redenen voor moeten zijn. Als dat niet zo is, bijvoorbeeld als er veel tijd verstrijkt tussen de voorlopige en de definitieve vaststelling, is een definitieve vaststelling mogelijks niet meer gerechtvaardigd, omdat het voorlopig vastgestelde document gedateerd is.

Bij opheffing van beleidskaders is in het uitvoeringsbesluit wel een vervaltermijn bepaald, opdat het voornemen tot opheffing in geen geval zou blijven 'hangen'. Een uitdrukkelijke beslissing om een opheffing niet definitief vast te stellen of het laten verstrijken van de termijn om de opheffing definitief vast te stellen sorteren dus hetzelfde effect. Vermits een opheffing minder complex is dan een vaststelling van een nieuw ruimtelijk beleidsplan of -kader, is een vervaltermijn bij opheffing ook vanuit praktisch oogpunt anders. Er hoeven bijvoorbeeld geen nieuwe of aangepaste teksten te worden gemaakt.

- De in randnrs. 9.1 en 9.2 voorgestelde verduidelijking van de advisering bij aanwijzing van onderdelen van provinciale of gemeentelijke beleidskaders die niet meer geldig zijn, wordt opgenomen, met name door toe te voegen dat provincies en gemeenten uitdrukkelijk worden uitgenodigd om zich uit te spreken over de 'ongeldigverklaring' van passages uit hun ruimtelijke beleidsplannen.

- De in randnrs. 10.1 en 10.2) gedane aanbeveling inzake de volgen procedurestappen bij de opheffing van beleidskaders wordt niet gevolgd.

Bij de opmaak van een ruimtelijk beleidsplan of -kader is het logisch dat het document in kwestie groeit van ideeën en krijtlijnen (conceptnota) naar een volledig uitgewerkt, overlegd en afgewogen document. Bij een voornemen tot opheffing is die evolutie er niet. Men heft op, of men heft niet op. 'Gedeeltelijke opheffingen' staan gelijk met een wijziging, waarvoor de procedure in bovenvermelde afdelingen niet geldt. Dit verschil in karakter tussen de opmaak van een plan of kader en de opheffing van een kader verantwoordt de verschillen, namelijk dat het publiek niet twee maal geraadpleegd wordt en dat er een vervaltermijn gekoppeld is aan de opheffing en niet aan de opmaak van een plan of kader.

- De in randnr. 13 gemaakte opmerking met betrekking tot de mogelijkheid voor een individuele gemeente om een intergemeentelijke strategische visie te herzien wordt gevolgd.

Een artikel wordt toegevoegd dat uitdrukkelijk vermeldt dat een individuele gemeente een intergemeentelijke visie voor de eigen gemeente kan herzien, echter steeds in samenhang met de opmaak of de herziening van beleidskaders, gelet op het principe dat een visie niet afzonderlijk kan worden herzien.

- De in randnr. 21 gemaakte opmerking betreffende de overgangsregeling wordt niet gevolgd.

Gesteld wordt "dat niet goed valt in te zien voor welke situaties de ontworpen overgangsregeling precies nodig is, nu er thans geen regeling is voor het vaststellen van ruimtelijke beleidsplannen, de decretale regeling dienaangaande eerst met het voorliggend ontwerp in werking wordt gesteld en de nadere regels voor het opmaken en vaststellen van een dergelijk plan eerst met het voorliggend ontwerp worden vastgesteld."

De bedenking is juridisch-theoretisch niet onlogisch, maar gaat voorbij aan het feit dat de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) al vijf jaar loopt en dat diverse lokale besturen ook al met planningsprocessen voor de opmaak van ruimtelijke beleidsplannen zijn gestart. Het zou voor

het BRV onzinnig zijn te eisen dat de Vlaamse Regering thans, na de inwerkingtreding van de decretale bepalingen en het uitvoeringsbesluit, de adviesraden, de bevolking en de lokale besturen raadpleegt over een conceptnota. Deze raadpleging en dit overleg zijn reeds doorgegaan: er is een algemene bevraging over sleutelkwesties gebeurd, er is een burgerparlement georganiseerd, er is een Groenboek en een Witboek vastgesteld met de mogelijkheid om daar op te reageren, er is op diverse momenten betrokkenheid geweest van de strategische adviesraden, er is overleg met de lokale besturen doorgegaan enzovoort.

De overgangsbepaling is dan ook logisch: indien voor een ruimtelijk beleidsplan een proces is gevoerd dat qua trechtering (evolutie van krijtlijnen naar uitgewerkt document) en qua participatie en inspraak vergelijkbaar is met wat het uitvoeringsbesluit vereist, dan mag overgegaan worden tot voorlopige vaststelling.

Daarmee is meteen ook geantwoord op de tweede opmerking. Met een correcte toepassing van de overgangsbepaling is er geen schending van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel, aangezien de overgangsbepaling de lat even hoog legt wat betreft participatie en inspraak.

3. WEERSLAG

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit en het als bijlage 2 toegevoegd verslag aan de Vlaamse Regering hebben geen andere weerslag op de begroting, het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap of op de lokale besturen dan aangegeven in de nota aan de leden van de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar goedkeuring te hechten aan bovengenoemd ontwerp van besluit tot bepaling van nadere regels voor de opmaak, de vaststelling en de herziening van ruimtelijke beleidsplannen en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering in het kader van de regeling van de ruimtelijke beleidsplanning en aan het bijbehorende verslag aan de Vlaamse Regering.

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw